SPSS & İstatistik Rehberleri | İleri | Yüksek lisans | Doktora

Etki Büyüklüğü Nedir? — Cohen's d, η², r ve Omega Hesaplama Rehberi

p değeri neden yetmez, etki büyüklüğü türleri, her test için doğru metrik seçimi, hesaplama ve APA raporlama.

Zafer Hoca · Yayın: 06.04.2026 · 1 dk okuma

Neden Sadece p Değeri Yetmez?

p değeri "fark var mı?" sorusuna cevap verir ama "fark ne kadar büyük?" sorusuna cevap VERMEZ. 10.000 kişilik örneklemde 0.5 puanlık fark bile "anlamlı" çıkar ama pratik değeri sıfırdır. Etki büyüklüğü bulgunuzun gerçek dünya anlamını gösterir. APA 7 ve neredeyse tüm Q1 dergiler etki büyüklüğü raporlamayı ZORUNLU kılmaktadır.

Test Bazlı Etki Büyüklüğü Metrikleri

t-test → Cohen's d: d = (M_1 - M_2) / SD(pooled). |d| = .20 küçük, .50 orta, .80 büyük.

ANOVA → η² (Eta-kare): η^2 = SS(between) / SS(total). .01 küçük, .06 orta, .14 büyük. Kısmi η^2 (partial eta squared) de yaygın.

Korelasyon → r: Korelasyon katsayısının kendisi etki büyüklüğüdür. |r| = .10 küçük, .30 orta, .50 büyük.

Ki-kare → Cramer's V: $V = \sqrt{(\chi^2/(N \times df_min))}$. .10 küçük, .30 orta, .50 büyük.

Non-parametrik testler → r: r = Z / √N. Aynı eşikler: .10, .30, .50.

Regresyon → R², f²: R^2 doğrudan yorumlanır (%kaç varyans). $f^2 = R^2/(1-R^2)$. .02 küçük, .15 orta, .35 büyük.

SPSS'te Hesaplama

η² (ANOVA): SPSS otomatik verir — Options → "Estimates of effect size" işaretleyin (GLM menüsünde).

Cohen's d: SPSS otomatik VERMEZ. Excel veya online hesaplayıcıyla: d = (M1 - M2) / $\sqrt{((SD1^2 + SD2^2)/2)}$.

r (non-parametrik): Z değerini çıktıdan alın → r = |Z| / √N.

APA Raporlama Örnekleri

t-test: t(98) = 3.82, p < .001, d = 0.74 (orta-büyük etki).

ANOVA: F(2, 147) = 8.45, p < .001, η^2 = .10 (orta etki).

Korelasyon: r = .42, p < .01 (orta etki).

Ki-kare: $\chi^2(2)$ = 8.45, p = .015, V = .21 (küçük-orta etki).

Etiketler: #Strateji #Tez

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza